



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>



# FRIT DANMARK

Udgivet af en Kreds af Danske - 3. Aargang - Nummer 10 - Februar 1945

## Modstandens Lære forpligter

En Søndag midt i Januar bragte Pressen en af de sædvanlige, hver Gang lige trøstesløse Artikler, som Herr Best tvinger Ritzaus Bureau til at udsende. Den Dag handlede den om, hvad Thune Jacobsen og andre i 1941 sagde om Kommunismen og Kommunisterne. Det var igen et Forsøg paa at forvirre Folk og faa dem til at vrage den Landsmandsskabets Lov, som ligger bag den enige Modstand mod Tyskervældet. Det var et Forsøg med utjenlige Midler ganske vist, for Thune Jacobsens Ord og Gerninger i Hængst forsvunden Tid vinder ikke Genklang mere. Men Herr Bests naive Fiffigheder tjener dog til at minde os om, hvad det danske Folk har lært siden den 9. April.

Landsmandsskabets Lov er blevet haandhævet i Besættelsens Aar. Sit ypperste Udtryk fandt den i Frihedsbevægelsen, som netop spirede frem i 1941. De Konservatives mangeaarige Partiformand Christmas Møller og det kommunistiske Partis Formand Aksel Larsen gjorde allerede i Slutningen af 1941 fælles Sag og grundlagde Bladet og Bevægelsen FRIT DANMRK. De forstod, hvad Krigen efterhaanden lærte Folkets Flertal, at skulde Kampen mod Undertrykkerne faa Vægt, maatte Folket samle sig, tværs over alle gamle Skel.

Den Tilslutning „Frit Danmark“ fik, var Bevis nok paa Synspunktets Rigtighed. I Dag findes der Frit Danmark-Grupper i alle Byer, Bladet trykkes nu i over 115.000 Eksemplarer hver Maaned og indtager dermed en ubestridt Førsteplads i den frie Presse. I Frit Danmark Grupperne findes samtlige politiske Partier og alle Lag af Befolkningen repræsenteret, ikke ved de gammelkendte Politikere, men ved Menigmænd, som utilfredse med Partiernes Politik selv tog Modstandsarbejdet op.

Den alsidige Sammensætning bevirkede, at „Frit Danmark“ følte det ikke alene som en Pligt, men som en Ret Gang paa Gang at tale paa Frihedsbevægelsens og Folkets Vegne, mens Frihedsraadet endnu ikke eksisterede. Derved har „Frit Danmark“ i Aare-

nes Løb ydet et værdifuldt Bidrag til at præge Udviklingen og føre Modstanden fremad fra Fase til Fase.

Det er trods tunge Ofre en god Udvikling at se tilbage paa. Indadtil er der en friskere Luft end dengang Kommunistspøgelset huserede i dansk Politik. Folket har fundet sin Holdning, vi stirrer os ikke længer blinde paa Emblemer, men stræber efter een Ting, Hovedsagen, at lægge Sten paa den tyske Krigsmaskines Vej, for at det danske Folk kan komme frem i Lyset med sin Selvagtelse i Behold og friske Kræfter til Fremtidens Opbygning. Dette Resultat maa ene og alene tilskrives det folkelige Samarbejde mod Tyskervældet, paa tværs af Regeringernes og „Samarbejds“-Partiernes Proklamationer og Henstillinger.

Udadtil staar vort Folk i Dag anerkendt og hædret blandt de allierede Nationer. Vi har ikke længere Slagside, de øvrige frihedselskende Folk er klar over, at det er Slut med Mentaliteten fra Ikke-Angrebspagten og Antikominternpagten med Tyskland. Ogsaa dette Resultat har det folkelige Samarbejde hele Æren af.

Men hvordan var det gaaet, hvis Thune Jacobsen & Co. havde faaet Succes med deres Kommunistforskrækkelse, der skulde lamme Modstandsviljen? Det vilde virkelig have betydet en Fare for Statens Sikkerhed, Pessimisme, Splittethed og Mistro mellem Befolkningslag og mellem Modstandsgrupper var blevet Følgen. Det havde spaaet ild for Fremtiden, det havde hemmet Kampen mod Tyskerne, og vi havde ikke oplevet det storslaaede, at Befolkningen gennemsyredes af Modstandsaaenden, støttede Sabotagepolitikken og rejste sig i Folkestrejker, der vakte den frie Verdens uskrømtede Beundring og igen placerede Danmark som kæmpende Nation. Vi havde ikke oplevet, at Befolkningen efter en 29. August betragtede Frihedsraadet som sin Talsmand og paalidelige Vejleder, og at Sovjetunionen, som de tidligere Regeringer direkte havde bagvasket, havde modtaget det kæmpende Danmarks Gesandt, Th. Døssing.



Der er en Konklusion at drage. Naar politisk Blændværk, i dette Tilfælde Kommunistforskrækkelsen, føres frem af stærke Kræfter, kan det medføre den alvorligste Fare for Landet, indadtil som udadtil. Faren blev afværget i Besættelsens Aar, fordi Folket selv kom i fælles Fodslag og fandt de rigtige Ledere i sine egne Rækker. Det var atter engang Folket, der bragte Redningen, og dets Interesser maa være Ledestjernen i Fremtiden. I alle Led maa man være paa Vagt, saa at Bagstræbet ikke mere faar Spillerum for sine Skræmmebilleder.

Er der da nogen Grund til at tro, at saadanne Midler igen vil dukke op i Fremtidens politiske Kamp? Ja, man kan ikke forhindre Bagstræbet i at lave sine Fugleskræmsler. Mangen en Mand i politiske, økonomiske og administrative Organer lader sig stadig lede af Egoisme og Klikeinteresser, og disse Interesser kan kun hævde sig ved at stikke Folk Blaar i Øjnene. Betjener man sig ikke af Kommunistforskrækkelse, skal man nok finde paa andre Gøglebilleder.

Der bliver sikkert livligt paa den politiske Arena, naar vi igen kan tale frit. Store Dele af Folket venter her som i andre Lande virkelige Fremskridt i Beskæftigelse, Kaar, Kultur, Rettigheder, allehaande Realiteter, som vil vække Livsaanderne. Gennem Modstandsbevægelsen har vi lært at koncentrere os om Realiteterne, om Hovedsagen. Derfor har de Strømninger, som saa endrægtigt har samarbejdet i de svære Aar, en Forpligtelse til at hævde Landsmandsskabets Lov ud over Befrielsen, for at fremme det sunde Sammenhold om Nationens Udvikling og rigtige Placering. Herom er der Enighed lige fra Kommuniste til Konservative. Der trænges ikke til flere nye Partier i Danmark, og det tænker nogen Modstandsgruppe paa at danne. Men der trænges til Samarbejde ogsaa fremefter, i Folket og blandt dets Tillidsmænd, tværs over Partiskellene. Det, der her er opnaaet i Besættelsesaarene, bør ikke forspildes. De Rammer, Modstandsbevægelsen har skabt, kan gøre god Fyldest ogsaa i Fremtiden.

## Enighed gør stærk

Fra en anset socialdemokratisk Fagforeningsleder har vi modtaget denne Artikel:

For den, der udelukkende vilde bygge sit Skøn paa ledende Fagforeningsmænds officielle Udtalelser og Opraab under Besættelsen, kunde det maaske se ud, som om de danske organiserede Arbejdere, naar der ses bort fra Kommunisterne, ikke med særlig Begejstring er gaaet ind for den danske Modstandsbevægelse og ikke i samme Forhold som de øvrige Samfundslag har bragt Ofre paa Frihedens og Fædrelandskærlighedens Alter.

Intet kan dog være mere misvisende, selv om man godt kunde paaberaabe sig forskellige Udtalelser og Resolutioner fra Arbejdernes ledende Mænd og mere eller mindre kompetente Forsamlinger, saaledes som vi har set dem umiddelbart før den 29. August og nu senest i Esbjerg efter Proteststrejken i November 1944. Der kan dog selvsagt ikke nu gaas

dybere ind paa disse faglige Lederes Bevæggrunde og Motiver, men disse er sikkert ikke alle helt uden Vægt og Værdi. Dette vil dog nok altsammen til sin Tid blive maalt og vejret af Arbejderne selv. Hvad angaar det store Flertal af menige socialdemokratiske og partiløse Arbejdere og deres valgte, praktisk arbejdende Tillidsmænd, i Fagforeningerne og paa Arbejdspladserne, har disse afgjort vist en udmærket god dansk Optræden. I adskillige Tilfælde endog en saa straalende haandfast Holdning, at det har vakt Beundring og Respekt langt ud over deres eken Kreds. Dette være sagt uden at skele til Tiden omkring den 29. August, herom er der jo allerede talt meget, og meget mere vil blive talt. Naar det endelig skal gøres op, er det vist ikke nogen ringe Del af vore raske Frihedskæmpere, der direkte er udgaaet fra netop denne Del af den arbejdende Befolkning. Helt sikkert er det ogsaa, at mange af Søens uforfærdede Helte er deres ægte Sønner, medens der ligeledes er afgivet et desværre meget stort Kontingent til de tyske Fængsler og Koncentrationslejre.

Saa kan det maaske indvendes, at en



Del har taget Arbejde for Tyskerne, saavel indenfor som udenfor Landets Grænser. Men helt bortset fra den mere eller mindre bydende økonomisk Nødvendighed, der her maa regnes med, maa det ikke glemmes, at Arbejderklassen altid har været, og muligt altid maa vedblive at være en Slags Skraldespand for de øvrige Samfundsklasser. Arbejderklassen hverken kan eller vil tage Ansvaret for alt Vraggods, lække Plimsol-leremedLigi Lasten eller andet Drivtømmer, som her af og til løber paa Grund. Det er kun givet de enkelte Tellerupperne at kalde sig Doktor eller Præst og at illudere som saadan, medens enhver Tyveknægt kan udgive sig for Arbejdsmand, hvis han bare kan se sit Snit til at hugge en Skovl. En Kendsgerning er det ogsaa, at de, der har haft Lejlighed til at følge Statistikken over organiserede Udenlandsarbejdere, ofte har været forbavsede over den relativt lave Procent, disse har udgjort.

For den Tillidsmand, der i Krigsaarene dagligt har haft Lejlighed til at følge de organiserede danske Arbejders Færden paa Arbejdspladserne og har hørt dem fremsætte deres ligfremme og uforblommede Meninger og Anskuelser, kan der ikke være to Meninger om, at det langt overvejende Flertal er fuldt og helt paa Linie med den danske Modstandsbevægelse og er helt og aldeles indforstaaet med Maal og Midler, saaledes som det er praktiseret og manifesteret af Danmarks Frihedsraad og belyst og videreført af den frie Presse. Arbejderne hilser med Glæde den Forstaaelse af den almindelige Arbejders enormt forforingede Levevilkaar, der fra Modstandsbevægelsens Side er kommet til Orde, uden at de dog gør sig overdrevne Illusioner eller henfalder i Dagdrømme om flere nye Tusindaarsriger. Paa en bemærkelsesværdig Maade er deres Idealisme højnet paa nogle Omraader, medens den krasseste Realisme gør sig gældende paa andre. De kan se, at Modstandsbevægelsen herhjemme ønsker at skabe Ret og Retfærdighed, at skabe Orden i Kaos, at sætte Tingene paa rette Plads uden Persons Anseelse, og dette er som talt ud af enhver ærlig Arbejders Hjerte. Naar dette er sket, naar Forræderne er hængt, Forbryderne er straffede, og vi igen er gaaet ind i frie de-

mokratiske Tilstande, vil Arbejderne naturligvis selv i Kraft af den Enhed i Arbejderklassen, der er de manges Ønske og Maal, sætte al deres Energi ind paa at højne og forbedre deres egne Kaar. For dem er det mere end Sandhed, at Arbejdernes Frigørelse bliver Arbejdernes eget Værk. Det er mere end en Sandhed, det er en Religion.

I Socialismens Barndom blev der ofte, af Hensyn til den agitationsmæssige Effekt, af iltre, idealistiske Talere udslynget den Paastand, at Arbejderne var fædrelandsløse. Deres Fædreland skulde være der, hvor de tjente deres Brød. Mange Arbejdere, som endnu er i deres fulde Kraft, har maaske nok været med til at raabe Hurra for dette, naar det blev fremsat med det rigtige oratoriske Sving, for saa bagefter at føle en mærkværdig Tomhed og Flovhed i Sindet. Tiden og Udviklingen, ikke mindst i Krigens og Besættelsens haarde Aar, har dog tilfulde bekræftet, at Arbejderne er gjort af det samme Stof som andre Mennesker. Det, der bedrøver og begejstrer Jer andre, kan ogsaa røre og begejstre os. Det, der bedrøver og harmer Jer, gaar heller ikke sporeløst hen over vore syndige Hoveder.

Efter min Formening kan der aldrig lades Skygge af Tvivl tilbage om, at de danske organiserede Arbejdere, Socialdemokrater, Kommuniste eller Partiløse, alle i Flok og Følge, vil række deres barkedede Haand til alle andre gode Danske, naar Timen er inde, for i Enighed og med Begejstring at foretage den Hovedrengøring og Desinfektion efter Svinene, der er saa haardt tiltrængt. Vær overbevist om, at Arbejderne i dette Land nok skal formere Geled, naar Danmarks Frihedsraad lader Basunen lyde og blæser til Samling.

Enighed gør stærk. Dette Motto, som staar prentet i rødt Silke og Guld paa mangfoldige Fagforeningsfaner, har evig Gyldighed. Maaske ikke siden Grevens Fejde, da de tyske Tyveknægte ogsaa var paa Rov heroppe, har det danske Folk haft mere Brug for Enighed end nu. Skam faa den, der nu vil saa Splittelse. Er det ikke paa Tide, at vi venner os til at være i Stue sammen? Hvorfor spørge om Socialdemokrat, Kommunist eller Konservativ, naar bare Maa-

(Fortættles Side 6)



litiske Retninger, og man mærkede sig særligt den nyudnævnte Justitsminister i Eksilregeringen, G. J. van Heuven Goedhardt, der kort forinden var ankommet til England direkte fra underjordisk Arbejde i Holland. I Manifestet anerkendes Eksilregeringen som Hollands Autoritet, men det tilføjes, at man har faaet Meddelelse om, at den vil afgaa umiddelbart efter Befrielsen. Saa kræves der meget strenge Straffe for alle Samarbejdsfolk, men paa lovlig Vis, idet der kræves indført særlige Folke-domstole. Det mest bemærkelsesværdige er det sidste Afsnit, der handler om Fremtiden. Her kræves, at den demokratiske Stat genoprettes, men paa en saadan Maade, at de demokratiske Principper ogsaa faar et socialt og økonomisk Indhold. Dette udredes derefter i mere konkrete Eksempler. Til Slut minder Manifestet om Dronning Wilhelminas Proklamation af Dec. 1942, der lover Kolonierne samme Rettigheder som Moderlandet, og at de skal være ligeberetigede Dele af den hollandske Verden. Holland har saaledes paa Forhaand afstukket de Retningslinjer, hvorefter det politiske Samarbejde skal finde Sted.

Paa Balkan findes ganske tilsvarende Eksempler paa Betydningen af et Samarbejde med Modstandsbevægelsen som bærende Kraft. Efter at Stridighederne i JUGOSLAVIEN mellem den naziprægede Storserber Michailowitz og den jugoslaviske Frihedsbevægelse, der var stiftet af en Gruppe paa 15 demokratiske Politikere og senere er symboliseret ved Tito's Navn, var afsluttet med Michailowitz' fuldstændige Nederlag, blev for det første Partisanernes militære Indsats af meget større og virkelig afgørende Betydning, men det lykkedes ogsaa Tito ved en klog og diplomatisk Politik at samle det splittede jugoslaviske Folk til en fælles Kamp mod Tyskerne og for Fremtidens Demokrati. Dette er allerede delvis indført under Krigen, idet de befriede Omraaders Administration blev overtaget af et folkevalgt Raad, hvis Grundelement var Landsvy-Raadet, en Nyskabning i Jugoslavien. Senere er Samarbejdet med Eksilregeringen kommet ind i faste Rammer. Den 21. August 1944 udsendte Tito og den nyudnævnte Chef for Eksilregeringen, Kroateren Dr. Subasio, en fælles

Erklæring om fremtidigt Samarbejde, og den 7. September kom et Opraab fra Kong Peter, hvori han opfordrede alle Serber, Kroater og Slovenere til at slutte op om Marskal Tito, og erklærede, at hans Regering, under Dr. Subasic, med hans fulde Vidende og Vilje har afsluttet vigtige Overenskomster med Befrielsesarmeen under Titos Lidelse. »Times« ha ri en Leder karakteriseret Resultaterne med følgende Ord: »Der er skabt en ny Kammeratskabets Aan, som med Held har klaret de undertiden ret mægtige Kræfter, som har søgt at splitte Jugoslavien. Den har overlevet den dobbelte Prøvelse: Okkupation og indre Strid, ikke ved at fornægte, men ved at genindføre lokalt Selvstyre, national Selvbestedelsesret og et kraftigt og handledygtigt Demokrati«. De senere opstaaede Uoverensstemmelser mellem Kong Peter og Dr. Subasic har ikke underkendt de her omtalte Forhold og synes forøvrigt nu afsluttet med Dr. Subasics Sejr, og hans Regerings Overflyttelse til Belgrad er nær forestaaende.

I GRÆKENLAND er Forholdene som bekendt udviklet paa en anden Maade. Under hele Besættelsen har der været Stridigheder mellem to Grupper af illegale Bevægelser, og til Tider har man haft Indtryk af, at Kampen indbyrdes har været af større Betydning end Kampen mod de tyske Undertrykkere. Denne Strid er det ikke lykkedes at bilægge, ej heller efter at Eksilregeringen blev omdannet med Føreren for det græske Socialdemokrati, Papandreu, som Chef. Følgen heraf var, at da Befrielsen kom, blev Resultatet ikke Frihed og Ro, men fortsat Strid. En Følge heraf var naturligt, at Opgøret med Samarbejdsfolkene ikke skete ved Lov og Ret, men i talrige Tilfælde ved privat Justits. Ved denne Udvikling er Demokratiet ikke sikret for Fremtidens Grækenland, og dette væsentlige Spørgsmaal er endnu uløst for det haardt prøvede græske Folk.

Erfaringerne fra de hidtil befriede Lande er saaledes ganske klare. Retningslinierne for Fremtidens Politik og Samarbejde maa ligge klare inden Befrielsen. En bærende Kraft i dette Samarbejde maa være den aktive Modstandsbevægelse og Grundlaget et bredt folkeligt Samarbejde.



## De befriede Landes Problem

Fem Aars Undertrykkelse af et tyrannisk og nazistisk Styre skaber ikke blot et levende Had og en maalbevidst aktiv Kamp mod Undertrykkerne, de nærer ogsaa Haabet om en Fremtid med Fred, Frihed og Demokrati. Overgangen fra Undertrykkelse til Befrielse er baade for den enkelte og fro Staten en saa indgribende Ændring, at den kræver det bredest mulige Samarbejde mellem alle de Kræfter, der har kæmpet for Friheden og Demokratiet.

Adskillige Lande i Europa er blevet befriet i det sidste halve Aar, og længe vil det ikke vare, inden de øvrige følger med. Det er ikke nogen Hemmelighed, at Problemet de befriede Lande har været større og mere besværligt, end man førhen regnede med. Af de Erfaringer, man har gjort i de hidtil befriede Lande, kan man imidlertid drage visse generelle Slutninger, som de Lande, der venter paa Befrielsen, kan tage ved Lære af.

I FRANKRIG samledes de forskellige aktive Modstandsbevægelser i Sommeren 43 gennem Dannelsen af det nationale Modstandsraad, der paa bred Basis repræsenterede alle de Kræfter, der havde Mod og Vilje til at øve en aktiv Indsats for Friheden. Hermed var Enigheden og Enheden i den indre, aktive Modstandsbevægelse grundlagt, og dette Samarbejde vedvarer endnu, et halvt Aar efter Befrielsen, til Gavn for Frankrig. Samtidig havde Frankrig den Lykke i de Gaulle at have en Leder, der, selvom han sad i et fremmed Land, var paa det rene med, at den aktive, indre Modstandsbevægelse maatte være en bærende Kraft i Fremtidens Politik. Før Befrielsen havde de Gaulle faaet udrenset sin provisoriske Regering, og der var en nær Kontakt mellem denne og den indre Modstandsbevægelse. Efter Befrielsen gik Samarbejdet derfor uden de Sammenstød, der saas andre Steder. Allerede den 10. September rekonstruerede de Gaulle sin Regering go udskød 8 af Ministrene fra den provisoriske Algier-Regering og gav 6 af Ministerierne til Repræsentanter for Modstandsbevægelsen, deraf det vigtige Udenrigsministerium til Præsidenten for

det nationale Befrielsesraad, Georges Bidault. Samtidig blev de indre franske Styrker, Militærgrupperne, opløst og indlemmet i den regulære franske Hær, uden at dette — modsat andre Lande — gav Anledning til Episoder. Aarsagen til denne Enighed var, at Regeringen var dannet paa saa bred Basis, at den afgav en betryggende Garanti ikke blot for et Retfærdssopgør med Collaborationisterne, men ogsaa for et reelt Arbejde for et politisk, socialt og økonomisk Demokrati i Fremtiden. Resultatet af denne Politik har ikke kun været Ro og Tillid indrepolitisk, men har været en meget stærk Styrkelse af Frankrigs udenrigspolitiske Stilling. Frankrig er allerede godt paa Vej til at genindtage sin tidligere Stilling som Stormagt, en Udvikling, der givet vis kun har været mulig paa Grundlag af det indenrigspolitiske Samarbejde.

Anderledes har Forholdene ligget i BELGIEN. Pierlot's Londonregering har aldrig opnaaet et intimt Samarbejde med den indre Modstandsbevægelse og derfor ikke Føling med den egentlige Folkestemning i Belgien, og den gensidige Tillid kunde derfor ikke opstaa. Det Samarbejde, der efter Befrielsen kom igang mellem Pierlot og Modstandsbevægelsen, var ikke af et saadant Omfang eller en saadan Styrke, at det gav Grundlag for en gensidig Tillid angaaende Fremtidens Problemer. Følgelig viste Uoverensstemmelserne sig hurtigt, men den militære Situation nødvendiggjorde en hurtig og ensidig Løsning, der dog næppe kan være varig. Det befriede Belgien har saaledes ikke løst sit Problem, kun udskudt det.

I HOLLAND fulgte man med vaagen Interesse Udviklingen i Frankrig og Belgien, og det varede ikke længe, før det viste sig, at man havde taget Lære af de her indvundne Erfaringer. I Slutningen af 1944 uddelte de illegale Blade i et meget stort Oplag et politisk Manifest, der har faaet Navnet »Hollands Magna Charta«. Forfatterne til Manifestet repræsenterede de illegale Modstandsorganisationer og de fleste po-



# Boycott al tysk Kulturpropaganda!

Den tyske Pianist Walter Giesecking var den 18. Januar Solist ved Radioens Torsdagskoncert, som dirigeredes af Martellius Lundqvist.

For et Aarstid siden gav Giesecking en Koncert i Stockholm. I Sverige er der som bekendt Boycott mod Kulturmanifestationer fra Tyskland paa Grund af Deportationen af de norske Studenter. Rygtet gik (ligesom forøvrigt ved en tidligere Lejlighed her i København), at han var Antinazist, man kaldte ham »den franske Pianist« (han er født i Lyon), og man hviskede endog om, at han skulde have siddet i Koncentrationslejr. Koncerthusets store Sal i Stockholm var fyldt og Begejstringen stor.

Faa Dage efter udsendtes i Tysklands Radio Grammafonplader med Gieseckings Spil og Publikums Bifald, optaget under Koncerten i Stockholm. En Speaker kommenterede Udsendelsen og fortalte, at Stockholmerne, som havde fyldt Salen til sidste Plads, hyldede denne Repræsentant for tysk Kultur og dermed beviste, at de forstod, at den latterlige Kulturboycott udelukkende var et Paafund af en international Jødeklike etc. etc. I Stedet for kunde Svenskerne takke Tyskland for, at Tyskerne endelig havde givet en Flok forløbne norske Studenter noget ordentligt at bestille.

Da Giesecking i denne Sæson igen holdt en Koncert i Stockholm, blev han naturligvis pebet ud. For et Par Maaneder siden skulde han spille i Oslo, men en halv Time før Koncertens Begyndelse blev Flyglet ødelagt af Sabotører.

Naar man sammenholder ovenstaaende med Gieseckings Modtagelse her og Pressens Omtaler af hans Præstationer, maa man forarges. Maaske flere af Kritikerne er i Uvidenhed om Sagens Sammenhæng, men det ser unægtelig ud, som om »Politiken«s Medarbejder Axel Kjærulf bevidst og direkte vender sig mod Stockholms og Oslos Holdning overfor »Kultursprederen«. Anmeldelsen begynder: »Paa Forhaand var alt udsolgt til Torsdagskoncerten i Aftes i Stårekassen. Naturligvis: det var jo Walter Giesecking«. Og senere: »Med stormende Begejstring blev Giesecking fejret — det manglede ogsaa bare an-

det«. (Udhævet af os). Professor Erik Abrahamsen, som til daglig selv har med danske Studenter at gøre, kalder begejstret Koncerten »en af de bedste Torsdagskoncerter, vi har haft i lang Tid — hvad Publikum da ogsaa var klar over«. Alle Anmeldelserne er i Virkeligheden helt paa Linie med »Fædrelandet« i Lovprisning af den Mand, der lader sin Kunst udnytte af de tyske Magthavere.

Pressens Medarbejdere og ogsaa Publikum maa forstaa, at det er Tyskerne, der bruger Musikken i Propagandaøjemed, og at Boycott overfor Film ikke er nok, men at enhver Understøttelse af tysk »Aandsliv« er forkastelig.

Man kan ogsaa spørge, hvordan det gaar til, at Giesecking kan rejse rundt og koncertere paa et Tidspunkt, hvor Teater og Koncerter i Tyskland er ophørt, og den totale Mobilisering skulde være et Faktum. Det maa dog være, fordi han har sin Gang i Partiet, og fordi Partiet ser sin Fordel i at sende ham ud — ellers var han vel i Rustningsindustrien?

## Enighed gør stærk

Fortsat fra S. 5

let er fælles. Vi organiserede Arbejdere ved, netop i Kraft af vor organisatoriske Erfaring, at vil man kæmpe for en Ide, skal man begynde hos sig selv. Forlanger man Offervilje hos andre, skal man ogsaa selv vise Offervilje. Forlanger man, at andre skal vise Enighed og Solidaritet, maa man selv være besjælet af samme Aand. Kammerater, organiserede danske Arbejdere, vis Jeres Vilje til Samarbejde med andre gode Danske. Ræk Haanden til din kommunistiske Kampfælle. Ræk Haanden til den danske Modstandsbevægelse. Ræk Haanden til dine egne, det danske Folk, der er i Nød. Vær med til at frelse dit Land.

Der har nu været Uenighed nok i vore Rækker. En ny Tid er varslet, men kun, hvis vi er enige, kan vi magte dens Problemer. Kun, naar vi er enige, kan vi løfte i Flok.

Det er Enigheden, der gør os stærke!



## Debet og Kredit

Det var Sabotagen, der skød Nytaaret ind i Danmark i Aar. Nytaarsaften, mens Churchill i Radioen hyldede den danske Frihedsbevægelse under Frihedsraadets Ledelse, sprængte danske Sabotører Fabrikken »Carltorp« i Luften, og 2. Nytaarsdag ødelagde Sabotører med enestaaende Dygtighed Fabrikkerne »Torotor«, »Præcision« og »Haparanda«. Det var ikke blot 4 store Værnemagtsvirksomheder — det var fire af de mest betydningsfulde danske Virksomheder, der havde stillet sig til Raadighed for den tyske Krigsindustri for Tilvirkning af Dele til de tyske Terrorvaaben. Angrebet paa »Torotor« vil gaa over i den danske Sabotages Historie som en af de store Bedrifter paa Linie med Ødelæggelsen af Rekyriffsyndikatet og »Globus«. Og Sabotørerne har ikke hvilet paa deres Laurbær siden da. Januar Maaned igennem har en Række dygtige Sprængninger af Værnemagervirksomheder overalt i Landet, Ødelæggelsen af den tyske Pejlestation i Vipperød, Bortførelsen af finmekaniske Dele fra Krigsindustrien, Afhentningen af Vaaben paa Hærens Vaabenlager og en omfattende Sabotage paa de jyske og fynske Jernbaner vist, med hvilken Dygtighed danske Sabotører har organiseret deres aktive Krigsindsats.

Tyskerne har i deres Afmagt stadig intet andet Svar at give paa Sabotagen end Ødelæggelsen af Bygninger, Institutioner og Virksomheder, som de ingen militær Interesse har i. Efter et forgæves Forsøg Nytaarsaften paa at lægge Frue Kirke i København i Grus har Schalburgtagen i Januar ramt Tuborgs Fabrikker, Bang & Olufsens Fabrik i Struer, Vennelyst Teatret i Aarhus, Apollo Teatret i København og Carl Allers Etablissement i Valby. Hvem kan se Linie eller Plan i dette? Det er sindsyge Pyromaners afmægtigste Desperation. Bliver det Københavns Raadhus, Det kgl. Teater, Nationalmuseet og Glyptoteket i Februar, eller bliver det helt andre Ting? Hvad ved man om en gal Mands Planer! Kun een Ting er sikkert — intet formaar at standse Sabotagen; vor Andel i den store Krig mod Tyskland standser lige saa lidt som de Allie-

redes, før Tyskland er besejret og Nazismen knust.

Foruden Sabotagen har Januar Maaned bragt andre glædelige Begivenheder. 15 politiske Fanger er befriet fra Statsfængslet i Horsens, danske Patrioter har bortført en ny Sending Post til Dagmarhus og Shellhuset og afhentet vigtige tyske Arbejdsplaner og Tegninger, og Danmark er blevet over en Snes farlige Stikkere mindre, bl. a. har Schalburgkorpset mistet sin Chef, Premierløjtnant T. I. P. O. Madsen, som blev skudt i Kamp med en Frihedskæmper. Vi har gennem Minister Døssings Udtalelser erfaret, at i Sovjetunionens Anerkendelse af det kæmpende Danmark ligger samtidig en Tilkendegivelse af, at man fra russisk Side anser det danske Folk for at staa bag ved og være identisk med Modstandsbevægelsen.

Men vi har ogsaa i Aarets første Maaned set stadig nye Eksempler paa den Raahed og Brutalitet, hvormed Herr Pancke og hans Soldater forsøger at trampe Danmark under Jernhælen. Arrestationer, Nedskydninger, Clearingmord, Mishandlinger og Forbrydelser — det er altsammen blevet en Del af det danske Folks Hverdag under Besættelsen, og Uge for Uge øges Listen over vore Landsmænd, som er døde i de tyske Lejres Pesthuler. 246 Danskere døde i tyske Lejre ved Udgangen af JJanuar Maaned, meldtes der! 25 af dem er Grænsegendarmer, 53 er Politifolk — Resten er et broget Udsnit af hele det danske Folk. Men Tyskerne skal vide, at der er Ting, man ikke sløves overfor, selvom de bliver dagligdags, men som brænder sig ind i Sjælen som et Had til dem, der lod dette ske.

Hipo-Folkene, det uniformerede »Dänische Hilfspolizei«, som oprindelig omfattede Sommer-Folkene, men nu ogsaa synes at have opslugt Schalburgkorpset, skyr ingen Forbrydelse og ingen Brutalitet i Kampen mod deres Landsmænd; stærkere og stærkere rejser sig Kravet hos det danske Folk om Dødsstraf for disse Lejknægte, naar Dov og Ret igen hersker i Landet. Vi har i endnu en Maaned maattet se Landsforrædere myrde og mishandle, stjæle, udøve Pengeafpresning, og mange har følt Træng til at fremskynde Opgøret, men vi maa vente, til Regnskabet Dag kommer! De skal visselig ikke blive glemt.



# Keine Hexerei

- nur Behändigkeit

Dagbladene oversvømmes for Tiden med Tvangsartikler mærket K. E., som stammer fra det nazistiske Kurt Egger Bureau i Jernbanegade i København. Disse Artikler skal aabenbart spille en voksende Rolle i den tyske Propaganda, og det kan derfor være af Interesse at se lidt nærmere paa dem. Som Eksempel tager vi en Artikel, som var tvangsindlagt i alle Dagbladene i Midten af December, og som havde Overskriften „Economist tager Bladet fra Munden. En sensationel Artikel, som ogsaa vil vække Eftertanke i danske Kredse.“ Den Artikel i det ansete engelske Blad, som den forestillede at være en Gengivelse af, handlede om de Vanskeligheder, de engelsk-amerikanske Myndigheder er stillede overfor i det efter fire Aars tysk Besættelse forarmede og udplyndrede Belgien og Holland, idet de paa samme Gang skal forsyne Landet med Levnedsmidler og føre Forsyninger frem til Angrebet paa Siegfried-Linien.

Ifølge K. E. skulde „Economist“ have skrevet som følger:

„Under den tyske Besættelse har baade Hollændere, Belgiere, Franskmænd og Grækere haft stabile Forhold i deres Lande, og de fredelige og upolitiske Borgeres Tilværelse var sikret. Forretningsmændene havde atter tjent gode Penge, og haardt arbejdende, f. Eks. Bjergmændene, fik tildelt Ekstrarationer. Alt dette ophørte med eet Slag efter Befrielsen. I Dag hersker der Hungersnød, der er ingen Kul, og Trafiken er desorganiseret, saa den Smule Næringsmidler, der forefindes, bliver ulige fordelt.“

Hvad det engelske Blad i Virkeligheden skrev var, ordret oversat:

„I de fire Aar, den tyske Besættelse har varet, har Franskmændene, Belgierne og Hollænderne levet under et Terrorregime. Manges Liv og Ejendom var i stadig Fare. Men selve Besættelsens Længde gav Livet noget i Retning af en tilsyneladende Stabilitet og Normalitet for den store Mængde

af fredelige og upolitiske Borgere, som holdt sig borte fra den aktive Modstands Farer. Ganske vist var de slavebundne Nationer forarmede; men indenfor Fattigdommens Rammer gik Livet sin Gang. De butikshandlende fortsatte, saa godt de nu kunde og Minearbejderne fik de Ekstrarationer, som var fastsat for haardt arbejdende. Det meste af denne kunstige Normaltilstand er nu bragt ud af Ligevægt. Levnedsmidlerne er utilstrækkelige og daarligt fordelt, der mangler Brændsel, og Transportlinierne er blevet afbrudt.

Der følger derefter i „Economist“ en Omtale af de Forbedringer, der er sket i Forholdene i den senere Tid. Men dem har K. E. selvfølgelig ikke Brug for. Til Slut siger „Economist“:

„De næste Par Maaneder vil blive meget haarde og ubehagelige, og Værgen (d.v.s. England og Amerika) kan vente mere Utak end Tak. Han kan blive nødt til at være streng og haard. Men Tiden vil bringe Tilgivelse for disse bitre Nødvendigheder, hvis han blot kan skaffe Tillid til sin Upartiskhed.

Dette bliver i K. E. Bureauets Version til:

„De nærmeste Maaneder vil blive meget alvorlige, og de militære Myndigheder maa regne med at skulle træffe strenge Forholdsregler for at opretholde Ro og Orden Om de „befriede“ Folk engang vil kunne tilgive dem denne Haardhed, maa Tiden vise,“ slutter Artiklen.

Som man vil se, har et Par smaa Manipulationer været nok til at give K. E. Artiklen saa nogenlunde det modsatte Indhold af den Artikel, den foregiver at gengive. Den giver unægtelig „Stof til Eftertanke“, Eftertanke om den tyske Propagandas Omgang med Sandheden og om den Lid, man kan fæste til dens Tvangsartikler.

I vor Datooversigt i sidste Nr. var ved en beklagelig Fejltagelse Navne og Data for 4 af de i 1944 henrettede Patrioter gledet ud. Vi vedføjer dem derfor her:

7. Juni: Fabriksforvalter Herold Svarre og Lagerarbejder Aksel Sørensen henrettet.

11. Juni: Lærer Hermann Boye og Sparekasseassistent H. Wøldike henrettet.

Redaktionen afsluttet den 4. Februar 1945.